

ശ്രീ. കെ. എം. മാണിയ്ക്ക് അനുമോദനം

മി. സ്പീക്കർ: അടുത്ത നടപടിക്രമത്തിലേയ്ക്ക് കടക്കുന്നതിനുമുൻപ്

സന്തോഷകരമായൊരു കാര്യം സഭയെ അറിയിക്കാനുണ്ട്. നമ്മെ

സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഇന്ന് വളരെ അഭിമാനകരവും സന്തോഷകരവുമായൊരു

ദിവസമാണ്. ബഹുമാനപ്പെട്ട ശ്രീ. കെ. എം. മാണി അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിയമസഭാ

ജീവിതത്തിന്റെ 50 വർഷങ്ങൾ ഇന്ന് പിന്നിടുകയാണ്. സഭയിലെ എല്ലാ

അംഗങ്ങൾക്കുംവേണ്ടി അദ്ദേഹത്തെ അനുമോദിക്കാൻ ഈ അവസരം ചെയർ

ഉപയോഗിക്കുന്നു. കേരളത്തിലെ പരിണിതപ്രജ്ഞനും സീനിയറുമായ ഏറ്റവും

ശ്രദ്ധേയനായ സാമാജികനാണ് ശ്രീ. കെ. എം. മാണി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ

പലതരത്തിലുള്ള സവിശേഷതകൾ കേരളീയ സമൂഹം ഈ ദീർഘമായ

കാലയളവിനുള്ളിൽ മനസ്സിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്. തന്റേതായ ഒരു ആശയ പരിസരം

സൃഷ്ടിക്കുന്നതിൽ അതിവൈദഗ്ദ്ധ്യമാണ് അദ്ദേഹം സൃഷ്ടിച്ചത്. തത്വശാസ്ത്രങ്ങളെ

പിന്തുടരുകയല്ല സ്വന്തമായൊരു തത്വശാസ്ത്രം സൃഷ്ടിച്ച് കേരള രാഷ്ട്രീയത്തിൽ ഒരു

കസേര സൃഷ്ടിച്ച വ്യക്തിയാണ് അദ്ദേഹം. ഏറ്റവും അധികം ബഡ്ജറ്റ് അവതരിപ്പിച്ച

ധനകാര്യവകുപ്പുമന്ത്രിയെന്ന നിലയിലും അദ്ദേഹം കേരളത്തിൽ ശ്രദ്ധേയമായ

സ്ഥാനമാണ് നേടിയിരിക്കുന്നത്. ഒരു സാമാജികൻ എന്ന നിലയിൽ പുതിയ സാമാജികർക്കും പ്രത്യേകിച്ചും പൊതുവായി എല്ലാ സാമാജികർക്കും അദ്ദേഹത്തിൽ നിന്നും പഠിക്കാവുന്ന കുറേ കാര്യങ്ങളുണ്ട്. വിമർശിക്കുമ്പോഴും അസാധാരണമായ നർമ്മഭാവം തുടരുന്നതിൽ അദ്ദേഹം എന്നും വലിയ ശ്രദ്ധയാണ് കാണിച്ചിരുന്നത്. വിമർശനം അങ്ങോട്ട് ഉന്നയിക്കുമ്പോഴും അദ്ദേഹം നർമ്മം കലർത്തിയാണ് മറുപടി പറയുന്നത്. ഈ സഭയിൽത്തന്നെ പലപ്പോഴും നമ്മൾ കേട്ടിട്ടുണ്ട് - ബഹുമാനപ്പെട്ട ഐസക് എന്നെ ഒന്ന് അഭിനന്ദിച്ച കൂടെ എന്നാണ് അദ്ദേഹം ചോദിക്കാറുള്ളത്. എന്നെ ഒന്ന് അഭിനന്ദിച്ച കൂടെ എന്ന് അദ്ദേഹം അങ്ങോട്ട് ചോദിക്കുന്ന രീതി സ്വീകരിക്കാറുണ്ട്. സഭയുടെ നടപടിക്രമങ്ങൾ പാലിച്ചുകൊണ്ടും ചിട്ടകളിൽ ഒതുങ്ങി നിന്നുകൊണ്ടും തന്റെ നിലപാടുകൾ രാഷ്ട്രീയമായ എതിരാളികൾക്ക് മുകളിൽ സ്ഥാപിക്കുന്നതെങ്ങനെയെന്നത് ഏറ്റവും ഭംഗിയായി കേരള രാഷ്ട്രീയത്തിന് കാണിച്ചുകൊടുത്ത വ്യക്തിയാണ് ശ്രീ. കെ. എം. മാണി. അദ്ദേഹം പുതിയ സാമാജികരെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഒരു പാഠശാലയാണ്, ഒരു അനുഭവമാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദീർഘകാലത്തെ പാർലമെന്ററി ജീവിതത്തിന്റെ അനുഭവങ്ങൾ കേരളത്തിന്റെ സാമൂഹിക ജീവിതത്തിന് വലിയ കരുത്തുപകരട്ടെയെന്ന് ചെയർ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. എല്ലാവർക്കുംവേണ്ടി അദ്ദേഹത്തെ അഭിനന്ദിക്കുന്നു.

മുഖ്യമന്ത്രി (ശ്രീ. പിണറായി വിജയൻ) : സർ, അങ്ങയുടെ വാക്കുകളോട് ഞാൻ പൂർണ്ണായം യോജിക്കുകയാണ്. ലോകപാർലമെന്ററി ചരിത്രത്തിൽ തന്നെ സ്ഥാനം നേടുന്ന അത്യപൂർവ്വം സാമാജികന്മാരുടെ നിലയിലേക്കാണ് ശ്രീ. കെ. എം. മാണി ഉയർന്നിരിക്കുന്നത്. ഈ സന്തോഷം സഭയുടെയാകെ സന്തോഷമാണ്. ഇതിൽ ആഹ്ലാദപൂർവ്വം അഭിമാനപൂർവ്വം പങ്കുകൊള്ളുകയാണ്. നിയമസഭാ സാമാജികൻ എന്ന നിലയ്ക്ക് 50 വർഷം പൂർത്തിയാക്കുകയെന്നത് നിസ്സാരകാര്യമല്ല. സാങ്കേതികമായി നോക്കിയാൽ 50 വർഷമല്ല 52 വർഷം പൂർത്തിയാക്കുകയാണെന്ന് പറയാം. കാരണം 1965-ലാണല്ലോ ശ്രീ. കെ. എം. മാണി ആദ്യമായി നിയമസഭയിലേയ്ക്ക് തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെടുന്നത്. അന്ന് സഭ ചേർന്നില്ലെന്ന സാങ്കേതികത്വം കൊണ്ടുമാത്രമാണ് 1967 അടിസ്ഥാന വർഷമായി കണക്കാക്കുന്നതും അന്നുമുതൽ 2017 വരെയുള്ള 50 വർഷക്കാലത്തെ ശ്രീ. കെ. എം. മാണിയുടെ നിയമസഭ കാലയളവായി കണക്കാക്കുന്നതും. അര നൂറ്റാണ്ട് തുടർച്ചയായി നിയമനിർമ്മാണ സഭയിൽ അംഗമായിരിക്കുകയാണ്. കേരള നിയമസഭയുടെ ചരിത്രത്തിൽ മറ്റൊരാൾക്കും അവകാശപ്പെടാനില്ലാത്ത റിക്കോർഡാണ് ഇത്. നിയമസഭയുടെ കാര്യമിരിക്കട്ടെ, ലോകസഭയിൽപോലും

ഇതിന് സമാനമായ ഒരു റിക്കോർഡ് ഉണ്ടായെന്നത് സംശയമാണ്. ലോകസഭാംഗമായി ദീർഘകാലമായി ഇരുന്നിട്ടുള്ളവരുടെ ചരിത്രത്തിലേയ്ക്ക് കടന്നാൽ ശ്രീ. എ. ബി. വാജ്പേയ്, രജിനി രംഗ, ഇന്ദ്രജിത് ഗുപ്ത, സോമനാഥ് ചാറ്റർജി, പി. എം. സെയ്ദ് തുടങ്ങിയവരുടെ പേരുകളാണ് ആദ്യം മനസ്സിലേയ്ക്ക് കടന്നുവരുന്നത്. ഇവരിൽ ഒരാൾക്കും ഇങ്ങനെയൊരു റിക്കോർഡില്ല. ഇന്ദ്രജിത് ഗുപ്ത 2 മുതൽ 13 വരെയുള്ള സഭകളിൽ ഉണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ 6-ാം ലോകസഭകളിൽ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. 41 വർഷമാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ റിക്കോർഡ്. സോമനാഥ് ചാറ്റർജി 5 മുതൽ 14 വരെയുള്ള ലോകസഭകളിൽ ഉണ്ടായിരുന്നു. 38 വർഷമാണ് മൊത്തം ദൈർഘ്യം. ഈ പശ്ചാത്തലത്തിൽ നോക്കുമ്പോൾ ശ്രീ. കെ. എം. മാണി കൈവരിച്ചത് സമാനതകളില്ലാത്ത നേട്ടമാണെന്ന് പറയാം. 50 വർഷം നിയമസഭയിൽ ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്നത് മാത്രമല്ല ഇടതടവില്ലാതെ തുടർച്ചയായി ഉണ്ടായിരുന്നതാണ് പ്രത്യേകത. ഇതിനിടയിൽ നടന്ന എല്ലാ നിയമസഭാ തിരഞ്ഞെടുപ്പുകളിലും മത്സരിച്ചു, വിജയിച്ചു. പ്രത്യേകതകൾ ഇവിടെ അവസാനിക്കുന്നില്ല. ഒരേ മണ്ഡലത്തിൽ നിന്നുതന്നെ ജയിച്ചു. മുന്നണികൾ മാറി മത്സരിച്ചിട്ടും ജയിച്ചു. ഇങ്ങനെയൊരു റിക്കോർഡ് ലോകത്തെവിടെയെങ്കിലും ഉണ്ടാകുമോയെന്ന് നിശ്ചയമില്ല. അമേരിക്കയിലെ Wisconsin സെനറ്റിൽ 1962

മുതൽ തുടർച്ചയായി ജയിച്ചെത്തിയതും ഇപ്പോഴും ആ സെനറ്റിൽ തുടരുന്നതുമായ ഒരു ആൾ ഉണ്ട്. Fred Risser. 'കേരളത്തിന്റെ Fred Risser' ആരാണെന്നു ചോദിച്ചാൽ ശ്രീ. കെ. എം. മാണിയാണെന്നാണ് ഉത്തരം. വെറുതെയല്ല മഹാകവി പാലാ നാരായണൻനായർ ശ്രീ. കെ. എം. മാണിയെ 'മാണി പ്രമാണി' എന്ന് ഒരു കവിതയിൽ വിശേഷിപ്പിച്ചത്. രാഷ്ട്രീയത്തിൽ ആർക്കും നീക്കി നിർത്താനാകാത്ത ഒരു പ്രമാണിയായി അദ്ദേഹം മാറി. പല തലമുറകൾ മാറി വന്നു. അപ്പോഴും ശ്രീ. കെ. എം. മാണി നിയമസഭാംഗമായി തുടർന്നു. രാഷ്ട്രീയാഭിരുചി മാറി വന്നു, സഖ്യങ്ങൾ മാറി വന്നു അപ്പോഴും മാരാത്ത സാന്നിധ്യമായി നിയമസഭയിൽ ഒരാളേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. അത് ശ്രീ. കെ. എം. മാണിയാണ്. അര നൂറ്റാണ്ടുകാലത്തെ എല്ലാ തെരഞ്ഞെടുപ്പുകളിലും മത്സരിക്കുക എല്ലാത്തിലും ജയിച്ച് നിയമസഭയിലെത്തുക അതും ഒരേ മണ്ഡലത്തിൽനിന്നുതന്നെ എത്തുക. പലതിലും ഇന്ത്യയ്ക്ക് മാതൃകയായിട്ടുള്ള കേരളവും കേരള നിയമസഭയും ശ്രീ. കെ. എം. മാണിയിലൂടെ പുതിയൊരു റിക്കോർഡ് ഇന്ത്യയ്ക്കും ലോകത്തിനും മുന്നിൽ വച്ചുവെന്നതാണ് സത്യം. ജയത്തിൽ മാത്രമല്ല ഈ റിക്കോർഡ്, ഏറ്റവും കൂടുതൽ കാലം മന്ത്രിയായിരുന്നയാൾ, ഏറ്റവും കൂടുതൽ ബഡ്ജറ്റ് അവതരിപ്പിച്ചയാൾ, ഒരേ മണ്ഡലത്തിൽ തന്നെ ഏറ്റവും കൂടുതൽ പ്രിതിനിധാനം ചെയ്യുന്നയാൾ അങ്ങനെ

പോകുന്നു ശ്രീ. കെ. എം. മാണിയുടെ റിക്കോർഡ് പരമ്പര. ഈ റിക്കോർഡുകൾ വരും കാലത്ത് ഏതെങ്കിലുമൊരു ഘട്ടത്തിൽ ആർക്കെങ്കിലും തകർക്കാനാകുമോയെന്ന് സംശയമാണ്. അഭിഭാഷകനും നിയമപണ്ഡിതനുമാണ് ശ്രീ. കെ. എം. മാണി. നിയമനീതിന്യായ രംഗത്തിനുണ്ടായ നഷ്ടം കേരള നിയമസഭയ്ക്ക് നേട്ടമായിരുന്നെന്ന് പറയാം. ധനം, നിയമം, റവന്യൂ തുടങ്ങി പല വകുപ്പുകളും ദീർഘകാലം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭരണത്തിന് കീഴിലായിരുന്നു. അങ്ങ് പറഞ്ഞ ഒരു കാര്യം പൂർണ്ണമായും ശരിയാണ്, ബഡ്ജറ്റ് അവതരണത്തിലെ വിരസതയെ സരസതയിലേയ്ക്ക് മാറ്റിയെടുക്കാനുള്ള വിദ്യകൾ ശ്രീ. കെ. എം. മാണിയാണ് ഈ സഭയിൽ ആദ്യം പരീക്ഷിച്ചത്. ഒരിക്കൽ അദ്ദേഹം ബഡ്ജറ്റിനിടയിൽ സംസ്കൃതശ്ലോകങ്ങൾ ഉദ്ധരിച്ചത് ഞാൻ ഓർക്കുന്നു. ഇത്തരത്തിൽ അദ്ദേഹം ബഡ്ജറ്റ് അവതരണത്തിൽ പുതുമയുണ്ടാക്കി, ആ പ്രവണത കൂടുതൽ പടർന്ന് ഇന്നും തുടരുന്നു. ധനകാര്യത്തിൽ മുതൽ നിയമകാര്യത്തിൽ വരെ അദ്ദേഹം നേടിയ വൈദഗ്ദ്ധ്യം പലതരത്തിലുള്ള ഇടപെടലിലൂടെ ഈ സഭയെ സമ്പന്നമാക്കുന്നതിൽ വലിയ പങ്ക് വഹിച്ചു. അങ്ങ് പറഞ്ഞ മറ്റൊരു കാര്യം പൂർണ്ണമായും ശരിയാണ്. നിയമസഭയിൽ അരനൂറ്റാണ്ട് പൂർത്തിയാക്കിയ ശ്രീ. കെ. എം. മാണിയിൽ നിന്നും പുതിയ തലമുറ പഠിക്കേണ്ട വലിയ ഒരു കാര്യം, സഭയിൽ

ഹാജരാകുന്നതിൽ അദ്ദേഹം കാട്ടുന്ന കൃത്യതയാണ്. തീർത്തും ഒഴിവാക്കാനാവാത്ത കാര്യങ്ങളുണ്ടായാലേ അദ്ദേഹം സഭ വിട്ട് നിൽക്കൂ. സഭയിൽ എത്തിയാൽ ഒപ്പിട്ടിട്ട് പോകുകയില്ല, മറിച്ച് കഴിയുന്നത്ര സമയം സഭയിൽ ഇരിക്കുകയും കഴിയാവുന്ന ഘട്ടങ്ങളിലൊക്കെ ഇടപെടുകയും ചെയ്യും. നിയമനിർമ്മാണവേളകളിൽ ഈ ഇടപെടൽ കൂടുതൽ ശ്രദ്ധേയമാകും. സഭയിലെ ഓരോ നിമിഷത്തിൽനിന്നും തനിക്ക് ഇനിയും എത്രയോ കാര്യങ്ങൾ പഠിക്കാനുണ്ടെന്ന ശ്രീ. കെ. എം. മാണിയുടെ മനോഭാവം പുതിയ നിയമസഭാ സാമാജികർ മാതൃകയാക്കേണ്ടതാണ്. ഭരണ ഘടനാവ്യവസ്ഥകളും സഭാനടപടി ചട്ടങ്ങളും നിയമവകുപ്പുകളുമെല്ലാം കൃത്യമായി മനസ്സിലാക്കാനും സമയോചിതമായി ഉപയോഗിക്കാനും അദ്ദേഹത്തിന് കഴിയുന്നത് സഭാസാന്നിധ്യത്തിൽ അദ്ദേഹം കാട്ടുന്ന നിഷ്കർഷത കൊണ്ടുകൂടിയാണെന്ന് പുതിയ തലമുറ മനസ്സിലാക്കണം. ശ്രീ. കെ. എം. മാണിക്ക് ആയുസ്സും ആരോഗ്യവും ഭാഗ്യരമായ ജീവിതവും ആശംസിക്കുന്നു.

പ്രതിപക്ഷ നേതാവ് (ശ്രീ. രമേശ് ചെന്നിത്തല): സർ, ബഹുമാനപ്പെട്ട സ്പീക്കറും ബഹുമാനപ്പെട്ട മുഖ്യമന്ത്രിയും പ്രകടിപ്പിച്ച അഭിപ്രായങ്ങളോട് ഞാൻ പൂർണ്ണമായും യോജിക്കുന്നു. ഇത് കേരള നിയമസഭയുടെ ചരിത്രത്തിലെ അവിസ്മരണീയമായ നിമിഷമാണ്. അഭിമാനത്തിന്റെയും സന്തോഷത്തിന്റെയും

മുഹൂർത്തമാണ്. മാണിസാർ നിയമസഭയിൽ വന്നതിനുശേഷമുള്ള അൻപത് വർഷത്തെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ വിലയിരുത്തിയാൽ അപൂർവ്വങ്ങളിൽ അപൂർവ്വങ്ങളായ നിരവധി സംഭാവനകളെ നമ്മൾ ഓർത്തുപോകും. 1965-ൽ കേരള നിയമസഭയിലേയ്ക്ക് തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ടെങ്കിലും അന്ന് നിയമസഭ ചേരാതെപോയതുകൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തിന് സഭാംഗമായി പ്രവർത്തിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. പക്ഷേ അന്നുമുതൽ മത്സരിച്ച എല്ലാ തെരഞ്ഞെടുപ്പുകളിലും വിജയിക്കാൻ മാണിസാറിന് കഴിഞ്ഞു. ഈ നിയമസഭയിൽ ഇന്ന് അദ്ദേഹം അൻപത് വർഷം പൂർത്തിയാക്കുകയാണ്. ബഹുമാന്യരായ സ്പീക്കറും മുഖ്യമന്ത്രിയും പറഞ്ഞതുപോലെ, ഇന്ത്യയുടെ ജനാധിപത്യ ചരിത്രത്തിലെ അപൂർവ്വമായ ഒരു സംഭവമാണിത്. പാർലമെന്റിലെ നിരവധി നേതാക്കന്മാർ Constituent Assembly മുതൽ പാർലമെന്റിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന നേതാക്കന്മാരുണ്ട്. പക്ഷേ അവരാരും ഒരു നിയോജക മണ്ഡലങ്ങളിൽ നിന്നും നിരന്തരമായി ജയിച്ച് 50 വർഷം പൂർത്തിയാക്കിയിട്ടില്ല എന്ന് നമുക്ക് കാണാൻ കഴിയും. ആ റിക്കോർഡ് മാണിസാറിന് മാത്രം അവകാശപ്പെട്ടതാണ്. മാണിസാറിനെ ഹാർദ്ദമായി അഭിനന്ദിക്കാൻ ഈ അവസരം ഞാൻ വിനിയോഗിക്കുകയാണ്. ഗവർണ്ണറുടെ നയപ്രഖ്യാപനത്തെ എതിർത്തുകൊണ്ട് 1967 മാർച്ച് 20-ന് അദ്ദേഹം നടത്തിയ

പ്രസംഗമാണ് നിയമസഭയിലെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആദ്യത്തെ പ്രസംഗം. 1967-ൽ തന്നെ സഭയിൽ തന്റെ സാന്നിധ്യം വ്യക്തമായി പ്രകടിപ്പിച്ച വ്യക്തിയായിരുന്നു അദ്ദേഹം. എന്നും ഗവൺമെന്റിനെ മുൾമുനയിൽ നിർത്തുന്ന പുതിയ വിഷയങ്ങളുമായിട്ടാണ് അദ്ദേഹം നിയമസഭയിൽ എത്തിയിരുന്നത്. ആദ്യമായി നിയമസഭയിൽ വന്ന ഒരു സാമാജികന്റെ പ്രകടനമായിരുന്നില്ല അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നത്. നിയമപുസ്തകങ്ങളും ഫയലുകളും തെളിവുകളുടെ ഫോട്ടോസ്റ്റാറ്റുകളുമായി അന്ന് നിയമസഭയിൽ എത്തിയിരുന്ന മാണിസാറിനെ അന്നത്തെ നിയമസഭാ സാമാജികർ അനുസ്മരിക്കുന്നത് ഞാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ട്. 1976-77-ലെ ബഡ്ജറ്റായിരുന്നു മാണിസാർ ആദ്യമായി സഭയിൽ അവതരിപ്പിച്ചത്. 13 ബഡ്ജറ്റുകൾ അദ്ദേഹം അവതരിപ്പിച്ചു. കേരള നിയമസഭയിൽ ഏറ്റവും അപൂർവ്വമായ റിക്കോർഡാണിത്. ജമ്മു കാശ്മീർ നിയമസഭയിൽ ഇന്നത്തെ ധനകാര്യ വകുപ്പുമന്ത്രിയായിരിക്കുന്ന ശ്രീ. അരുൺ ജെയ്റ്റ്ലിയുടെ ഭാര്യാപിതാവ് 20 ബഡ്ജറ്റുകൾ അവതരിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതുകഴിഞ്ഞാൽ ഇന്ത്യയുടെ ചരിത്രത്തിൽ ഏറ്റവും കൂടുതൽ ബഡ്ജറ്റുകൾ അവതരിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളത് മാണിസാറാണ്. ഇന്ന് അൻപത് വർഷം പൂർത്തിയാക്കിയതിന് നമ്മൾ മാണിസാറിനെ അഭിനന്ദിക്കുകയാണ്. ഈ നിയമസഭയുടെ കാലത്തുതന്നെ, മൂന്ന് വർഷം കൂടി

കഴിഞ്ഞാൽ അൻപത് വർഷം പൂർത്തിയാക്കുന്ന മറ്റൊരു നിയമസഭാംഗം കൂടിയുണ്ട് - ശ്രീ. ഉമ്മൻ ചാണ്ടി. ഇത് കേരള നിയമസഭയ്ക്ക് അഭിമാനം നൽകുന്ന വസ്തുതകൾ തന്നെയാണ്. 1980-81-ൽ കർഷകത്തൊഴിലാളികൾക്ക് പെൻഷൻ കൊണ്ടുവന്നത് മാണിസാർ തന്റെ ബഡ്ജറ്റ് പ്രസംഗത്തിലൂടെയായിരുന്നുവെന്നുള്ളത് അവിസ്മരണീയമായ കാര്യമാണ്. ഇന്ത്യയിൽ ആദ്യമായി ഒരു ബഡ്ജറ്റിലെ നികുതി നിർദ്ദേശങ്ങളെല്ലാം ഒരുമിച്ച് കൊണ്ടുവരുന്ന ഫിനാൻസ് ബിൽ അവതരിപ്പിക്കുന്ന സമ്പ്രദായം 1985-ൽ കൊണ്ടുവന്നത് മാണിസാറായിരുന്നുവെന്നുള്ളതും പ്രത്യേകം ഓർക്കേണ്ട കാര്യമാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പദ്ധതിയായ വെളിച്ച വിപ്ലവത്തിന്റെ ഫലമായി ചെറുകുടിയിലുള്ള വൈദ്യുതി എത്തി എന്നുള്ളത് നമുക്ക് കാണാൻ കഴിഞ്ഞ ഒരു കാര്യമാണ്. മാണിസാറിനെ ഓർക്കുന്ന ആർക്കും കാരണ്യ ബെനവലന്റ് ഫണ്ടിനെ മറക്കാൻ കഴിയില്ല. കേരളത്തിന്റെ ചരിത്രത്തിൽ ഏറ്റവും കൂടുതൽ ജനങ്ങൾ ആഹ്ലാദത്തോടെ സ്വീകരിച്ച ഒരു പദ്ധതിയായിരുന്നു ഇത്. അത് കേരളത്തിലെ ജനങ്ങൾ എന്നും ഓർക്കുന്ന ഒന്നായിരിക്കും. നിയമസഭ എന്നും ഒരു പാഠശാലയായിരുന്നു. 1982-ൽ ഏറ്റവും പ്രായം കുറഞ്ഞ അംഗമായി ഈ നിയമസഭയിൽ വന്ന അന്നുമുതൽ ഞാൻ മാണിസാറിനെ ശ്രദ്ധിക്കാറുണ്ട്. ഏത് പ്രസംഗവും ഏത് പത്രസമ്മേളനവും അദ്ദേഹം പ്രിപ്പെയർ ചെയ്യാറുണ്ട്. അന്ന് പുതിയ

അംഗങ്ങളായി വന്ന ഞങ്ങൾക്ക് മാണിസാർ ഒരു മാതൃകയായിരുന്നു. സാധാരണഗതിയിൽ നിയമസഭയിൽ പ്രസംഗിക്കുന്ന എല്ലാകാര്യങ്ങളും ഹോംവർക്ക് ചെയ്തുകൊണ്ടായിരുന്നു അദ്ദേഹം വന്നിരുന്നത്. പത്രസമ്മേളനങ്ങൾക്ക് പോയാലും ഹോംവർക്ക് ചെയ്തുകൊണ്ടായിരുന്നു അദ്ദേഹം പോയിരുന്നത്. മാണിസാറിന്റെ പ്രവർത്തനം പുതിയ നിയമസഭാ സാമാജികർക്ക് ഒരു മാതൃകയാണെന്ന് ഇവിടെ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കാൻ ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുകയാണ്. അദ്ദേഹം നിയമസഭയെ ഒരു പാഠശാലയായിട്ടാണ് കണ്ടിരുന്നത്. ഒരു നിയമസഭാ സാമാജികൻ എന്ന നിലയിൽ അപൂർവ്വതകളിൽ അപൂർവ്വതകൾ സൃഷ്ടിച്ച് ചരിത്രത്തിന്റെ ഭാഗമായി മാറുകയാണ് മാണിസാർ. ഈ നിയമസഭയിൽ ബഹുമാന്യനായ മുഖ്യമന്ത്രി പറഞ്ഞതുപോലെ അൻപതുവർഷക്കാലം തന്മയത്വത്തോടുകൂടി വിവിധ വകുപ്പുകൾ, വിവിധ പ്രശ്നങ്ങൾ, വിവിധ നിയമനിർമ്മാണങ്ങൾ അതിലൂടെ കേരളത്തിലെ സാമാന്യ ജനങ്ങൾക്കുവേണ്ടിയുള്ള നിരവധി ആശ്വാസപദ്ധതികൾ ഇതെല്ലാം പ്രഖ്യാപിക്കാൻ കഴിഞ്ഞ മാണിസാർ, ഒരു ചരിത്രപുരുഷനായി മാറുകയാണ്. ഈ സന്ദർഭത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന് എല്ലാവിധ ആയുരാരോഗ്യസൗഖ്യവും ഞാൻ നേരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങളിലൂടെ ഭാവി കേരളത്തിന് കൂടുതൽ ശക്തിയുണ്ടാകട്ടെ എന്ന് ഞാൻ നേരുന്നു. ഭാവിതലമുറയ്ക്ക് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതം ഒരു

പഠനവിഷയമാകട്ടെ എന്നുകൂടി സൂചിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തിന് എല്ലാ മംഗളങ്ങളും നേരുന്നു.

റവന്യൂവും ഭവനനിർമ്മാണവും വകുപ്പുമന്ത്രി (ശ്രീ. ഇ. ചന്ദ്രശേഖരൻ): സർ, ബഹുമാന്യരായ സ്പീക്കറും മുഖ്യമന്ത്രിയും പ്രതിപക്ഷനേതാവും ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചതുപോലെ ആദരണീയനും ബഹുമാന്യനുമായ മാണിസാർ ഈ നിയമസഭയിൽ അൻപതുവർഷം തികയുന്ന ഈ സന്ദർഭത്തിൽ അദ്ദേഹത്തെ അഭിനന്ദിക്കുകയാണ്. മാണിസാർ നിയമസഭയിൽ വന്ന അത്രയും വർഷം, അത്രയും വയസ്സ് എത്താത്തവരാണ് ഭൂരിപക്ഷം പേരും. അത്രയേറെ വലിയ അനുഭവസമ്പത്താണ് മാണിസാറിൽ നിന്നും സഭയ്ക്ക് ഉൾക്കൊള്ളാനുള്ളത്. പുതിയ കാര്യങ്ങൾ പഠിക്കാനും പഠിപ്പിക്കാനും ശ്രമിക്കുകയും സഭയെ തന്റെ നിയന്ത്രണത്തിൽ നിർത്താൻ ശ്രമിക്കുകയും ചെയ്ത അസാധാരണമായ വൈഭവം മാണിസാർ പ്രകടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളത് വളരെ ചുരുങ്ങിയ സമയത്താണെങ്കിലും നമുക്ക് കാണാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. മാണിസാറിനെപ്പോലെയുള്ള ആളുകൾ ഈ സഭയ്ക്ക് എക്കാലത്തും വലിയ മുതൽക്കൂട്ടായിരിക്കും. അദ്ദേഹം പിന്നിട്ട 50 വർഷത്തിലൂടെ അദ്ദേഹം ഈ സഭയെ പഠിപ്പിക്കാനും ഈ നാടിനെ പഠിപ്പിക്കാനും ജനങ്ങളെ പുതിയ ബോധത്തിലേയ്ക്ക് ഉയർത്തിക്കൊണ്ടുവരാനും നടത്തിയിട്ടുള്ള

പരിശ്രമങ്ങളെയൊക്കെ ഈ സന്ദർഭത്തിൽ ഓർത്തുകൊണ്ട് മാണിസാറിന്റെ ഭാവിജീവിതത്തിൽ എല്ലാവിധ ഭാവുകങ്ങളും ആശംസിച്ചുകൊണ്ട് നിർത്തുന്നു.

ശ്രീ. റ്റി. എ. അഹമ്മദ് കബീർ: സർ, ഞാൻ ശ്രീ. കെ. എം. മാണി

അവർകളെ അഭിവാദ്യം ചെയ്യുന്നു, അഭിനന്ദിക്കുന്നു. അറബിയിൽ ഒരു ചൊല്ലുണ്ട്.

"അൽമാ അദാ യിക് ദായി ആയ മാഅ" സ്ഥിരചിത്തതയും

സമചിത്തതയുമുള്ള അനിതരസാധാരണമായ, പ്രഭാവപൂർണ്ണമായ ഒരു വ്യക്തിത്വത്തെ

അനാവരണം ചെയ്യാനാണ് സാധാരണ ഈ ചൊല്ല് അറബിയിൽ

ഉപയോഗിക്കുന്നത്. ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ ഏറ്റവും വലിയ പ്രത്യേകത തന്റെ

കാര്യക്ഷമതയാണ്. ജനായത്ത സംവിധാനം ലോകത്തിന് പ്രധാനം ചെയ്തത് ഒരു

വ്യക്തിയിലോ ഒരു കുടുംബത്തിലോ ചുറ്റുപാടുമുള്ളവരിലോ ഉള്ള കാര്യക്ഷമത മാത്രമല്ല

ഒരു ജനതയ്ക്ക് പ്രാപ്യമാകേണ്ടത്, മറിച്ച് ജനായത്ത സംവിധാനം പ്രദാനം

ചെയ്യുന്നത് കാര്യക്ഷമതയുള്ള ധാരാളം ആളുകളുടെ കൂട്ടായ്മയാണ്. കാര്യക്ഷമത

വേണമെങ്കിൽ നവീനക്ഷമത അനുപേക്ഷണീയമാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രത്യേകത

തന്റെ പാർട്ടിയിലെ ഒരു അംഗം ചോദ്യോത്തര സമയത്ത് ഇല്ലെങ്കിൽ ആ ചോദ്യം

പോലും ഉന്നയിക്കാൻ സദാസന്നദ്ധനായി വരുന്ന നവീനക്ഷമതകൊണ്ട്,

പുതുമകൊണ്ട് ശ്രദ്ധേയനായ ഒരാളായിരുന്നു ശ്രീ. കെ. എം. മാണി. നവീനക്ഷമത

വേണമെങ്കിൽ സംവേദനക്ഷമത വേണം. സംവേദനക്ഷമതയുടെ ആശ്രൂപമാണ് ശ്രീ. കെ. എം. മാണി. അദ്ദേഹം 5 പതിറ്റാണ്ടുകാലം ഈ സഭയിലും പുറത്തും നിറഞ്ഞുനിന്ന് നിറകതിർ തൂകിയ അസാധാരണമായ ഒരു വ്യക്തിയായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തെ അഭിവാദ്യം ചെയ്യുന്നു, അഭിനന്ദിക്കുന്നു. ജീവിതവിജയങ്ങൾ വീണ്ടും ആശംസിക്കുന്നു.

ശ്രീ. സി. കെ. നാണ: സർ, ഇന്ത്യയിലും ഇന്ന് ജനാധിപത്യം നിലനിൽക്കുന്ന മറ്റ് രാജ്യങ്ങളിലും പ്രാധാന്യമർഹിക്കുന്ന രൂപത്തിലേക്ക് കേരള നിയമസഭയെ ഉയർത്താൻ സഹായിച്ച മാണിസാറിന്റെ വ്യക്തിത്വത്തെ അഭിനന്ദിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന് എല്ലാ ആശംസകളും നേരുന്നു.

ശ്രീ. അനൂപ് ജേക്കബ്: സർ, കെ. എം. മാണി സാറിനെ അനുമോദിച്ചുകൊണ്ട് ചെയർ പ്രകടിപ്പിച്ച, സഭ പൊതുവായി പ്രകടിപ്പിച്ച അഭിപ്രായങ്ങളോട് പൂർണ്ണമായും യോജിക്കുകയാണ്. 5 പതിറ്റാണ്ട് തുടർച്ചയായി ഒരേ നിയോജകമണ്ഡലത്തിൽ നിന്ന് വിജയിച്ചു വരികയെന്നുള്ളത് ഏറ്റവും അത്യപൂർവ്വമായ റിക്കോർഡായി ഇന്ന് ഇന്ത്യയിൽ നിൽക്കുന്നു. പ്രതിപക്ഷ നേതാവ് സൂചിപ്പിച്ചതുപോലെ തൊട്ടുപിന്നിൽ ബഹുമാനപ്പെട്ട ഉമ്മൻ ചാണ്ടി സാറുമുണ്ട്. കെ.എം. മാണി സാറിനെ സംബന്ധിച്ച്

അദ്ദേഹം നിത്യ യൗവനമായി നിൽക്കുന്നു. 50 വർഷമെന്ന് പറയുമ്പോൾ 50 വർഷത്തിന്റെ പഴക്കം അദ്ദേഹത്തിനില്ല. ഇന്നിന്റെ ചെറുപ്പമാണ് കെ. എം. മാണി സാറിനെ വ്യത്യസ്തനാക്കുന്നത്. വിമർശനങ്ങൾക്ക് അതീതനായിട്ടല്ല അദ്ദേഹം നിന്നത് എന്നാണ് എനിക്ക് തോന്നുന്നത്. വിമർശനങ്ങളെ ഉൾക്കൊള്ളുവാനുള്ള വലിയ മനസ്സാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിജയത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനമെന്ന് ഞാൻ ഉറച്ച് കരുതുകയാണ്. അദ്ദേഹത്തിന് എല്ലാ നന്മകളും ഞാൻ നേരുന്നു. അദ്ദേഹം ഒട്ടനവധി ജനക്ഷേമപ്രവർത്തനങ്ങൾ കൊണ്ടുവന്നിട്ടുണ്ട്. ഏറ്റവുമൊടുവിൽ കാരുണ്യ പദ്ധതിയിൽ എത്തിനിൽക്കുന്നു. ഒട്ടനവധി പദ്ധതികളും പരിപാടികളും നടപ്പിലാക്കിയതിലൂടെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശക്തമായ സാന്നിധ്യം കേരളത്തിൽ എന്നും കാണാൻ കഴിയുന്നുണ്ട്. പുതുതലമുറയ്ക്കും നിയമസഭാ സാമാജികർക്കുമൊക്കെ അദ്ദേഹം മാതൃകയായി നിലകൊള്ളുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന് എല്ലാ നന്മകളും ഭാവുകങ്ങളും ഈ സന്ദർഭത്തിൽ ഞാൻ അർപ്പിക്കുകയാണ്.

ഗതാഗത വകുപ്പുമന്ത്രി (ശ്രീ. എ. കെ. ശശീന്ദ്രൻ): സർ, ശ്രീ. കെ. എം.

മാണിയുടെ നിയമസഭാ ജീവിതത്തിന്റെ 50 വർഷം പൂർത്തിയാക്കുന്ന ഈ

സുദീനത്തിൽ ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ അനുമാദിക്കുകയാണ്. 1967-ൽ അദ്ദേഹം നിയമസഭാ സാമാജികനായി വന്നതിനുശേഷം നിയമസഭാ കമ്മിറ്റിയിൽ പങ്കെടുക്കാൻ കോഴിക്കോട് കളക്ടറേറ്റിൽ വന്നിരുന്നു. അന്ന് അവിടെ ഞങ്ങളുടെ ഒരു വിദ്യാർത്ഥി സമരമുണ്ടായിരുന്നു. സമര സ്ഥലത്ത് അദ്ദേഹം വന്നു. കെ.എസ്.യു.-വിന്റെ ഒരു സമരമായിരുന്നു അത്. അതെല്ലാം വസ്തുതകളാണ്. അതെല്ലാം നമ്മൾ അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും പറഞ്ഞിട്ട് കാര്യമില്ല. ശ്രീ. കെ. എം. മാണിയെ എനിക്കറിയില്ലായിരുന്നു. എം.എൽ.എ.-മാരുടെ കൂട്ടമായി വന്ന് മക്കളേ, നിങ്ങൾ എന്തിനാണ് സമരം ചെയ്യുന്നത് എന്നുപറഞ്ഞ് ഞങ്ങളോട് സംസാരിച്ച കാര്യമാണ് ഞാൻ ഇപ്പോൾ ഓർക്കുന്നത്. അന്ന് മുതൽ ഞാൻ എന്നും ശ്രദ്ധിക്കുന്ന ഒരു നേതാവായിരുന്നു ശ്രീ. കെ. എം. മാണി. ശബ്ദ ഗാംഭീര്യം, ഹൃദ്യത, ഊർജ്ജസ്വലത, ആകാരസൗഷ്ഠ്യം എല്ലാംകൊണ്ടും ഇന്നും എല്ലാ അംഗങ്ങൾക്കും മാതൃകയായി നിൽക്കുന്ന കെ. എം. മാണി സാർ ഇവിടെ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചതുപോലെ പുതിയ എം.എൽ.എ.-മാർക്ക് ഒരു പാഠശാലയായിരുന്നു. ഹോംവർക്ക് ചെയ്യാതെ അദ്ദേഹം ഒരുദിവസവും നിയമസഭയിൽ വന്നിട്ടില്ല. കെ.എം. മാണി സാറിൽ

നിന്നാണ് 1980-ൽ ശക്തർ ആന്റ് കൗൾ ഞാൻ കേൾക്കുന്നത്. അദ്ദേഹം ഇവിടെ വന്ന് ശക്തർ ആന്റ് കൗളിനെ ഉദ്ധരിച്ചപ്പോഴാണ് ഞങ്ങൾ ഇതൊക്കെ അന്വേഷിച്ചുതുടങ്ങിയത്. ഇങ്ങനെയൊക്കെയുണ്ടോ എന്നെനിക്ക് അറിയില്ലല്ലോ; അങ്ങനെ 1967-ൽ മുതൽ നേരിട്ടും അല്ലാതെയും യോജിച്ചും വിയോജിച്ചും പ്രവൃത്തിക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളപ്പോഴൊക്കെ സഹോദരതുല്യമായ സ്നേഹമാണ് കെ. എം. മാണി സാർ എനിക്ക് നൽകിയിട്ടുള്ളത്. ആ സ്നേഹത്തിനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ വാൽസല്യത്തിനും ഒരുപാട് ആളുകൾ വിധേയരായിട്ടുണ്ടാകുമെന്നാണ് ഞാൻ കരുതുന്നത്. അദ്ദേഹത്തിന് ശോഭനമായ ഭാവി ഉണ്ടാകട്ടെ എന്നാശംസിച്ചുകൊണ്ട് എന്റെ വാക്കുകൾ ഉപസംഹരിക്കുന്നു.

ശ്രീ. പി. ജെ. ജോസഫ്: സർ, ശ്രീ. കെ. എം. മാണി നിയമസഭാ ജീവിതത്തിന്റെ 50 വർഷം പൂർത്തിയാക്കുമ്പോൾ, അദ്ദേഹം എന്നാണോ എം.എൽ.എ. ആയത് അന്ന് മുതൽ മാണി സാർ ആണ്. ഇന്ത്യയുടെ പ്രസിഡന്റ് കെ. ആർ. നാരായണൻ പ്രസിഡന്റായി പാലായിൽ വന്നപ്പോൾ അദ്ദേഹവും വേദിയിലിരുന്ന് മാണി സാർ എന്നാണ് അഡ്രസ് ചെയ്തത് എന്ന് ഞാൻ

ഓർക്കുകയാണ്. അദ്ദേഹം സംസ്ഥാനത്തെ മുഴുവൻ ആളുകളുടെയും മാണി സാരായി. അദ്ദേഹത്തിന് ഒട്ടേറെ റെക്കോർഡുകളാണുള്ളത്. 50 വർഷം പൂർത്തിയായി എന്നുമാത്രമല്ല, കർഷകത്തൊഴിലാളി പെൻഷൻ, കർഷക പെൻഷൻ ഇതെല്ലാം ബഡ്ജറ്റിലൂടെ അവതരിപ്പിക്കാൻ അദ്ദേഹത്തിന് കഴിഞ്ഞു. 13 ബഡ്ജറ്റുകൾ അദ്ദേഹം അവതരിപ്പിച്ചു. പാർട്ടിയിലും നിയമസഭാ സാമാജികൻ എന്ന നിലയിലും എന്നും കഠിനാധ്വാനം ചെയ്യുന്ന ഒരാളാണ് കെ.എം. മാണി സാർ. അധ്വാനവർഗ്ഗ സിദ്ധാന്തം ഇവിടെ അവതരിപ്പിച്ചുവെന്ന് മാത്രമല്ല ലണ്ടനിലെ ഏറ്റവും വലിയ അംഗീകാരമുള്ള ഫോറത്തിലും അവതരിപ്പിക്കാൻ അദ്ദേഹത്തിന് അവസരമുണ്ടായി. കേരളത്തിലെ കർഷകരുടെ ശബ്ദമായി അദ്ദേഹം എന്നും നിലകൊണ്ടു. കർഷകർക്കുവേണ്ടി എന്നും പോരാടുന്ന മാണി സാറിനെ നാം എന്നും കാണുകയാണ്. കേരളത്തിന്റെ ഒട്ടേറെ പ്രശ്നങ്ങൾ, കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന സാമ്പത്തിക ബന്ധങ്ങൾ പൊളിച്ചെഴുതണമെന്നുള്ള പ്രമേയം ഈ നിയമസഭയിൽ ആദ്യം അവതരിപ്പിച്ചതും മാണി സാറാണ്. അതുപോലെ തന്നെ കേരള സംസ്ഥാനത്ത് ഇനിയും വരുത്തേണ്ട ഒട്ടേറെ മാറ്റങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച് ഉറക്കെ ചിന്തിക്കുകയും

അദ്ധ്യാനവർഗ്ഗ സിദ്ധാന്തത്തിലൂടെ പുതിയൊരു സംവിധാനം

കേരളത്തിലുണ്ടാകുവാൻ അദ്ദേഹം കഠിനാദ്ധ്യാനം ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. അദ്ദേഹത്തിന് ആയുരാരോഗ്യങ്ങൾ നേരുന്നു. ഇനിയും വളരെക്കാലം കേരളത്തെയും സാധാരണ ജനങ്ങളെയും സേവിക്കാൻ അദ്ദേഹത്തിന് കഴിയട്ടെ എന്നാശംസിക്കുന്നു.

ശ്രീ. ഒ. രാജഗോപാൽ: സർ, ബഹുമാന്യരായ സ്പീക്കറും മുഖ്യമന്ത്രിയും

പ്രതിപക്ഷ നേതാവും പറഞ്ഞ ആശയങ്ങളോട് ഞാൻ പൂർണ്ണമായും യോജിക്കുന്നു.

അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി ഒരു കാര്യം കൂടി എന്റെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടത് പറയാൻ

ആഗ്രഹിക്കുകയാണ്. കേരള രാഷ്ട്രീയത്തിൽ ഏറെക്കാലം നിലനിന്നിരുന്ന രാഷ്ട്രീയ

അയിത്താചരണം അവസാനിപ്പിക്കുന്നതിന് ആദ്യമായി മുൻകൈ എടുത്തത് ശ്രീ.

കെ. എം. മാണിയാണ് എന്നുള്ള കാര്യം കൂടി ഓർമ്മിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തിന്

എല്ലാ ഭാവുകങ്ങളും നേരുന്നു.

ശ്രീ. എൻ. വിജയൻ പിള്ള: സർ, ബഹുമാന്യരായ മുഖ്യമന്ത്രിയും പ്രതിപക്ഷ

നേതാവും മറ്റെല്ലാവരും പറഞ്ഞതുപോലെ കെ. എം. മാണി സാറിന്റെ നിയമസഭാ

ജീവിത്തിന്റെ 50 വർഷം പൂർത്തിയാക്കുന്ന ഇന്ന് എല്ലാവിധ അഭിനന്ദനങ്ങളും

അദ്ദേഹത്തിന് നേരുന്നു. ഈ നേതാക്കന്മാരുടെ ഒപ്പം ഈ നിരയിൽ ആദ്യമായി ഇരിക്കാനുള്ള ഭാഗ്യം ലഭിച്ചതിൽ എനിക്ക് അതിയായ സന്തോഷമുണ്ട്. തീർച്ചയായും മാണി സാറിനെപ്പോലെ പ്രഗത്ഭരായ വ്യക്തിത്വങ്ങളുടെ അഭിപ്രായങ്ങളും ഈ നിയമസഭയിൽ പറയുന്ന കാര്യങ്ങളും ഇവിടെ ഇരുന്ന് ശ്രവിക്കാൻ കഴിയുന്നതിൽ അതിയായ സന്തോഷമുണ്ട്. ഇനിയും കൂടുതൽ നാൾ അദ്ദേഹം ഈ സംസ്ഥാനത്തിനും നിയമസഭയ്ക്കും എല്ലാവിധ നിർദ്ദേശങ്ങളും നൽകുന്ന പ്രഗത്ഭനായ നേതാവായി മാറട്ടെ എന്ന് പറഞ്ഞുകൊണ്ട് എല്ലാവിധ ആശംസകളും അർപ്പിക്കുന്നു.

ഇരുമുഖവും മൃസിയവും പുരാവസ്തു സംരക്ഷണവും വകുപ്പുമന്ത്രി

(ശ്രീ. രാമചന്ദ്രൻ കടന്നപ്പള്ളി): സർ, ബഹുമാനപ്പെട്ട അങ്ങും മുഖ്യമന്ത്രിയും പ്രതിപക്ഷ നേതാവും ഉൾപ്പെടെയുള്ള ജനപ്രതിനിധികൾ പറഞ്ഞ കാര്യങ്ങളോട് ഞാൻ യോജിക്കുകയാണ്. നമ്മുടെയെല്ലാം സമാദരണീയനായ കെ. എം. മാണി സാറിനെക്കുറിച്ചുള്ള അഭിനന്ദന ഹൃദയഭേരിയിൽ ഞാനും പങ്കെടുക്കുകയാണ്. നിയമസഭയുടെ ചരിത്രവിസ്മയമായി ഇന്നും നമ്മോടൊപ്പം പ്രവർത്തിക്കുന്ന ശ്രീ. കെ.എം. മാണിയുടെ ബഹുമുഖമായ രാഷ്ട്രീയ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കും കർമ്മങ്ങൾക്കും

ഒരു പ്രത്യേകമായ മുഖവുര ആവശ്യമില്ല എന്നെനിക്കറിയാം. അദ്ദേഹത്തിന്റേതായ വിലപ്പെട്ട സംഭാവനകൾ കേരള രാഷ്ട്രീയത്തിലെ ചരിത്രത്തിന്റെ ഭാഗമാണ്. 50 വർഷം ഒരു മണ്ഡലത്തിൽ നിന്നും പ്രതിനിധീകരിക്കുക എന്നുപറയുന്നത് ചരിത്രത്തിലെ അപൂർവ്വ ദൃശ്യ സാക്ഷ്യമാണ്. ഒരു പക്ഷേ ഗിന്നസ് ബുക്കിൽപ്പോലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഈ ചരിത്രം രേഖപ്പെടുത്താവുന്ന നിലയിൽ മറ്റുനഭവങ്ങളില്ല എന്നത് മറ്റൊരു വസ്തുതയാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രസിദ്ധമായ വാക്കുകൾ ഞാൻ ഓർമ്മിക്കുകയാണ്. 'വളരുന്നോറും പിളരുകയും, പിളരുന്നോറും വളരുകയും' ചെയ്യുന്ന ഒരു തത്വശാസ്ത്രം ആദ്യമായി കേരളീയ രാഷ്ട്രീയത്തിന് നൽകിയത് കെ.എം. മാണി സാരാണ്. അങ്ങനെ പല നിലയിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രയോഗങ്ങൾ അപൂർവ്വമായ ഒരു വസ്തുതയായി കേരള രാഷ്ട്രീയത്തിലുണ്ട് എന്നത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സംഭാവനയാണ്. ഇവിടെ പറഞ്ഞ കാര്യങ്ങളെല്ലാം തന്നെ വാസ്തവത്തിൽ ഒരു നിയമസഭാ സാമാജികൻ എന്ന നിലയ്ക്ക് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രാഗത്ഭ്യം, പ്രവർത്തനങ്ങൾ, സമീപനങ്ങൾ എല്ലാം ഒരപൂർവ്വ സാന്നിദ്ധ്യമായി നമുക്ക് ഇപ്പോഴും ഒരു സ്നേഹ സുഗന്ധമായി നമ്മോടോപ്പം നിൽക്കുന്നുവെന്നതാണ്. അദ്ദേഹത്തിന് കേരള

രാഷ്ട്രീയത്തിൽ ഇനിയും പ്രവൃത്തിക്കാനുള്ള സൗഭാഗ്യവും കരുത്തും ഇപ്പോഴും ഈ വയസ്സുകാലത്തും സൗന്ദര്യമോ അല്ലെങ്കിൽ.....ഉണ്ടെന്നതാണ് വസ്തുത. ആ വാക്ക് ഞാൻ പിൻവലിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

മി.സ്റ്റീക്കർ: 'വയസ്സുകാലത്തും' എന്ന വാക്ക് അദ്ദേഹം പിൻവലിച്ചു.

ശ്രീ. രാമചന്ദ്രൻ കടന്നപ്പള്ളി: സർ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ യുവത്വം കേരള രാഷ്ട്രീയത്തിൽതന്നെ ഒരപൂർവ്വ സൗഭാഗ്യമായി തീരട്ടെ എന്നുകൂടി ആഗ്രഹിച്ചുകൊണ്ട് എന്റെ വാക്കുകൾ നിർത്തുന്നു.

ശ്രീ. ഉമ്മൻ ചാണ്ടി: സർ, ബഹുമാനപ്പെട്ട സ്റ്റീക്കറും സഭയിലെ എല്ലാ നേതാക്കളും പ്രകടിപ്പിച്ച വികാരം പൂർണ്ണമായും ഉൾക്കൊണ്ടുകൊണ്ട് മാണി സാറിന് എല്ലാവിധ ഭാവുകങ്ങളും നേരുകയാണ്. ഇന്ത്യൻ ജനാധിപത്യത്തിലെ ഒരതൂത പ്രതിഭാസമാണ് അദ്ദേഹം. ഇന്ത്യയിലെ ഒരു നിയമസഭയ്ക്കും കിട്ടാത്ത ഒരു സൗഭാഗ്യമാണ് മാണി സാർ ഇന്ന് നമുക്ക് ഉണ്ടാക്കിത്തന്നിട്ടുള്ളത്. അസംബ്ലിയിലെ സീറ്റിന്റെ കാര്യത്തിൽ മാത്രമല്ല ഞങ്ങളുടെ സാമീപ്യം, ഞങ്ങളുടെ നിയോജകമണ്ഡലങ്ങളായ പാലായം പുതുപ്പള്ളിയും അടുത്തടുത്ത മണ്ഡലങ്ങളാണ്. ഞാൻ മാണി സാറിനെ ആദ്യം കാണുന്നത് കോട്ടയം

ഡി.സി.സി. ഓഫീസിൽ വെച്ചാണ്. മാത്തച്ചൻ കുരുവിനാക്കുന്നേൽ ഡി.സി.സി. പ്രസിഡന്റായിരുന്ന കാലത്ത് ഡി.സി.സി. സെക്രട്ടറിയായിരുന്ന മാണി സാറിനെ ഒരു വിദ്യാർത്ഥിയായിരുന്ന എനിക്ക് അവിടെപ്പോയി കാണാൻ സാധിച്ചു. അന്നുമുതലുള്ള സൗഹൃദമാണ് ഞങ്ങളുടേത്. മാണി സാർ 13 ബഡ്ജറ്റ് ഇവിടെ അവതരിപ്പിച്ചുവെന്ന് പറഞ്ഞു. ആ 13 ബഡ്ജറ്റിന്റെയും അടിസ്ഥാനം കാർഷിക മേഖല, കർഷകർ, കർഷകത്തൊഴിലാളികൾ എന്നിവയാണെന്ന് പരിശോധിച്ചാൽ വ്യക്തമാണ്. അത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ വലിയ നേട്ടമാണ്. ഇന്നലത്തെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രസംഗം ഞാൻ ശ്രദ്ധിച്ചു. അദ്ദേഹം റബ്ബറിന് കിട്ടുന്ന വില പോരെന്നും കൂടിയ വില കിട്ടണമെന്നുമാണ് പറഞ്ഞത്. ഇന്നത്തെ പത്രത്തിൽ ഞാൻ വായിച്ചു, അദ്ദേഹം ആദ്യം നിയമസഭാംഗമായ 1967-ലെ മന്ത്രിസഭയുടെ കാലത്തെ ആദ്യ പ്രസംഗത്തിലും ശബ്ദിച്ചത് കർഷകർക്കുവേണ്ടിയാണ്. അന്ന് റബ്ബറിന് 10 രൂപയ്ക്കുവേണ്ടിയാണ് അദ്ദേഹം സമരം ചെയ്തതെങ്കിൽ ഇന്ന് പോരാടുന്നത് ഒരു കിലോഗ്രാമിന് 200 രൂപയ്ക്കുവേണ്ടിയാണ്. ഏതായാലും അന്നും ഇന്നും ഒരേ രീതിയിലുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റേത്. അദ്ധ്വാനവർഗ്ഗ സിദ്ധാന്തം കേരളത്തിലൊട്ടാകെ എല്ലാവരും ചർച്ച ചെയ്യുന്ന ഒരു സാഹചര്യമായിവന്നു.

നിയമസഭയിലെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രവർത്തനത്തിനുവേണ്ടി ഇംഗ്ലീഷ് നിയമസഭയിൽ ഒരു പുതിയ പദംതന്നെ സംഭാവന ചെയ്തു. 'Additionality', അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു സംഭാവനയാണ്. ആറു വർഷക്കാലം മുഖ്യമന്ത്രിയായി പ്രവർത്തിച്ച അവസരത്തിലെല്ലാം എന്റെ ഏറ്റവും വലിയ സഹായി, ഏറ്റവും വലിയ സപ്പോർട്ട് അദ്ദേഹത്തിൽനിന്ന് കിട്ടിയിട്ടുള്ളത് ഞാൻ പ്രത്യേകം കൃതജ്ഞതയോടുകൂടി സ്മരിക്കുന്നു. മാണി സാർ കേരളത്തിന് നൽകിയിട്ടുള്ള സംഭാവനകളും, ഇനിയും സംഭാവനകൾ നൽകുന്നതിന് എല്ലാ അവസരങ്ങളും ഉണ്ടാകട്ടെയെന്ന് ആശംസിക്കുന്നു.

ശ്രീ. പി. സി. ജോർജ്ജ്: സർ, 50 വർഷം പൂർത്തീകരിച്ച ബഹുമാനപ്പെട്ട മാണി സാറിനെ സംബന്ധിച്ച് ബഹുമാനപ്പെട്ട സ്പീക്കറും മുഖ്യമന്ത്രിയും പ്രതിപക്ഷ നേതാവും മറ്റ് കക്ഷിനേതാക്കളും പറഞ്ഞ അഭിപ്രായത്തോട് ഞാൻ യോജിക്കുകയാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഏറ്റവും അടുത്ത അയൽവാസി ബഹുമാനപ്പെട്ട ഉമ്മൻ ചാണ്ടിയാണെന്ന് പറഞ്ഞാലും ദൂരം വെച്ച് നോക്കുമ്പോൾ ഞാനാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഏറ്റവും അടുത്ത അയൽവാസി. 11 കിലോമീറ്റർ അകലം മാത്രമേയുള്ളൂ. അത്രമാത്രം അടുപ്പം ഞങ്ങൾ തമ്മിലുണ്ട്. ഒരു കാര്യം ഒളിച്ചുവയ്ക്കുന്നില്ല. അദ്ദേഹത്തെ ഞാൻ അഭിനന്ദിക്കുമ്പോഴും ഞാൻ

ഒളിച്ചുവയ്ക്കാതെ പറയുകയാണ്, അദ്ദേഹത്തെ ഏറ്റവുമധികം വിമർശിച്ചിട്ടുള്ള പൊതുപ്രവർത്തകനും ഞാൻ തന്നെയാണ്. അത് ഒളിച്ചുവെച്ചിട്ട് കാര്യമില്ല. സാഹചര്യങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, ബോധ്യത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലൊക്കെ ചെയ്തതാണ്. ഞാൻ അതിലേക്ക് കടക്കുന്നില്ല. പക്ഷെ ഇന്ന് ഇന്ത്യയിൽ ഒരു വ്യക്തിക്കും നേടാൻ കഴിയാത്ത വലിയൊരു നേട്ടമാണ് പ്രിയങ്കരനായ എന്റെ അയൽവാസി നേടിയിട്ടുള്ളതെന്നതിൽ ഒരു തർക്കവും വേണ്ട. തനിക്ക് രണ്ട് ഭാര്യമാരാണെന്ന് അദ്ദേഹം പറയാറുണ്ട്. ഒന്ന് കുട്ടിയമ്മ ചേട്ടത്തിയും രണ്ടാമത്തേത് പാലായുമാണെന്ന് അദ്ദേഹം എപ്പോഴും പറയാറുണ്ട്. ഇതിൽ ആരെയാണ് കൂടുതൽ സ്നേഹമെന്ന് ഞാൻ ചോദിക്കുമ്പോൾ രണ്ടുപേരോടും തുല്യസ്നേഹമാണെന്ന് അദ്ദേഹം ചിരിച്ചുകൊണ്ട് പറയാറുണ്ട്. അതുപോലെതന്നെ പാലാ നിയോജക മണ്ഡലത്തിലെ ഏതെങ്കിലും കുടുംബത്തിൽ എന്ത് ബുദ്ധിമുട്ടുണ്ടായാലും എന്ത് വേദനിക്കുന്ന അനുഭവങ്ങളുണ്ടായാലും എന്ത് സന്തോഷകരമായ അനുഭവങ്ങളുണ്ടായാലും അവിടെയെല്ലാം ഒരു മടിയുംകൂടാതെ ഓടിയെത്തുന്ന മാണി സാറിനെ സ്ഥിരമായി കാണാറുണ്ട്. എന്റെ നിയോജകമണ്ഡലത്തിന്റെ ഭാഗമായിരുന്ന ആറ് പഞ്ചായത്തുകൾ ഇപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിയോജക

മണ്ഡലത്തിലാണ്. അവിടെയുണ്ടാകുന്ന ശവസംസ്കാര ചടങ്ങുകളിൽ പങ്കെടുക്കാൻ ഞാൻ എത്തുമ്പോൾ മാണി സാർ വന്നിട്ടുപോയെന്ന് എല്ലാ വീട്ടിൽനിന്നും പറയുന്നത് കേൾക്കാൻ ഇടയായിട്ടുണ്ട്. പല ദിവസങ്ങളിലും അദ്ദേഹം രോഗബാധിതനായി ആശുപത്രിയിൽ പോയ കാര്യമൊക്കെ എനിക്കറിയാം. അതിനിടയ്ക്കും എന്തെങ്കിലും പ്രശ്നങ്ങളുണ്ടായാൽ ആശുപത്രിയിൽ നിന്ന് വന്നാൽ നേരെ ആ കുടുംബങ്ങളിൽ ചെന്ന് നല്ല വാക്ക് പറയുക, ആ സ്നേഹത്തിൽ പങ്കെടുക്കുക, അല്ലെങ്കിൽ ദുഃഖത്തിൽ പങ്കുചേരുക എന്നത് കേരളത്തിൽ ഒരു രാഷ്ട്രീയക്കാരനും ചെയ്യാത്ത മഹത്തരമായ ഒരു കർമ്മമാണ് അദ്ദേഹം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നത്. അദ്ദേഹത്തെ അഭിനന്ദിക്കാതിരിക്കാൻ ആർക്കും കഴിയില്ല. ശത്രുവിനുപോലും കഴിയില്ല. ഞാൻ ഒളിച്ചുവയ്ക്കുന്നില്ല. ശത്രുവിനുപോലും കഴിയില്ലെന്ന് പറയുമ്പോൾ ബോധ്യമാണ്. പക്ഷെ ആ വാക്ക് പറയുമ്പോൾ ഒരു കാര്യം നിങ്ങൾ അറിയണം, അകലെ കിടക്കുന്ന മിത്രത്തേക്കാൾ അടുത്ത് കിടക്കുന്ന ശത്രുവാണ് മെച്ചമെന്ന്. അതുകൊണ്ട് മാണി സാറിന് മെച്ചം ഞാൻ തന്നെയായിരിക്കുമെന്ന കാര്യത്തിൽ ഒരു സംശയവുമില്ല. അദ്ദേഹത്തിന് എല്ലാ ഭാവുകങ്ങളും ആശംസിക്കുകയാണ്. നന്മകൾ നേരുകയാണ്. അദ്ദേഹം കൊണ്ടുവന്ന

'additionality', ഞാൻ ഇവിടെ എന്റെ സൂഹൃത്തുക്കളോട് പറഞ്ഞു, അദ്ദേഹം 'additionality' എന്ന പുതിയ വാക്ക് കൊണ്ടുവന്നിട്ടുണ്ടെന്ന്. ഞാൻ അതാണ് ആദ്യം പറയാനിരുന്നത്. പക്ഷെ ശ്രീ. ഉമ്മൻ ചാണ്ടി അതും പിടിച്ചുപറിച്ചോണ്ടുപോയി. എല്ലാ കാര്യങ്ങളിലും ആർക്കും താരതമ്യപ്പെടുത്താൻ കഴിയാത്ത വ്യക്തിത്വമാണ് ശ്രീമാൻ കെ. എം. മാണിയെന്ന ഞങ്ങളുടെ പ്രിയങ്കരനായ മാണി സാർ എന്ന് ഉറപ്പിച്ചുപറയുന്നു. കാർഷിക മേഖലയുടെ പ്രതിനിധിയാണ് അദ്ദേഹം. കർഷക വർഗ്ഗത്തിനുവേണ്ടിയും കർഷകത്തൊഴിലാളിക്കുവേണ്ടിയും പോരാടിയ അദ്ദേഹത്തിന് ദീർഘായുസ്സ് കൊടുക്കാൻ ദൈവത്തോട് പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊണ്ട് നിർത്തുന്നു. നന്ദി. നമസ്കാരം.

ശ്രീ. കെ. എം. മാണി: സർ, ബഹുമാനപ്പെട്ട സ്പീക്കറും ബഹുമാന്യനായ മുഖ്യമന്ത്രിയും പ്രതിപക്ഷ നേതാവും കക്ഷിനേതാക്കളും എന്നെപ്പറ്റി പറഞ്ഞ നല്ല വാക്കുകൾക്ക് എന്റെ ഹൃദയംഗമമായ നന്ദി ഞാൻ പ്രകാശിപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു. ബഹുമാന്യനായ മുഖ്യമന്ത്രി കലവറയില്ലാതെ എന്നെ അഭിനന്ദിക്കുകയുണ്ടായി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിശാല മനസ്കതയുമുമ്പിൽ ഞാൻ നമോവാകം ചെയ്യുന്നു. ഇപ്പോഴാണ് എനിക്ക് മനസ്സിലായത്, നമ്മൾ ശത്രുക്കളെന്ന് കരുതുന്ന പലയാളുകളും നമ്മുടെ മിത്രങ്ങളാണെന്ന്. ശ്രീ. പി. സി. ജോർജ് ഒരിക്കലും

എന്റെ ശത്രുവല്ല. ഞാൻ എപ്പോഴും ജോർജിനെ എന്റെ അനുജനായിട്ടാണ് കണക്കാക്കിയിരിക്കുന്നത്. എനിക്ക് ആരോടും ഒരു വിരോധവുമില്ല. ഞാൻ അങ്ങനെ ചിന്തിച്ചിട്ടുമില്ല. ആരെയും എന്റെ വിരോധികളായി ഞാൻ കരുതുന്നില്ല. എല്ലാവരോടും സ്നേഹം പങ്കിടുന്നു. ജോർജിനോടും അതുപോലെതന്നെയാണ്. കഴിഞ്ഞ 13 തെരഞ്ഞെടുപ്പുകളിൽ തുടരെത്തുടരെ എന്നെ ഒരേ നിയോജകമണ്ഡലത്തിൽനിന്നും വിജയിപ്പിച്ച പാലായിലെ എന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട സമ്മതിദായകരെ സ്മരിക്കാതെ പോകുന്നത് ശരിയായിരിക്കുമെന്ന് എനിക്ക് തോന്നുന്നില്ല. അവരോടുള്ള എന്റെ നിസ്സീമമായ കടപ്പാടും നന്ദിയും ഞാൻ ഈ കേരള നിയമസഭാതലത്തിൽ പ്രകടിപ്പിക്കുകയാണ്. പ്രഗത്ഭരായ ഇ.എം.എസ്.-നോടും സി. എച്ച്. മുഹമ്മദ്കോയയോടുമൊപ്പം ഈ നിയമസഭയിൽ പ്രവർത്തിക്കാൻ കഴിഞ്ഞുവെന്നത് വലിയൊരു കാര്യമാണ്. സി. അച്യുതമേനോൻ, ഇ. കെ. നായനാർ, കെ. കരുണാകരൻ, പി. കെ. വാസുദേവൻ നായർ, എ. കെ. ആന്റണി, ഉമ്മൻ ചാണ്ടി എന്നീ പ്രഗത്ഭമതികളായ ഭരണകർത്താക്കളുടെ മന്ത്രിസഭയിൽ ഒരുമിച്ച് പ്രവർത്തിക്കാൻ കഴിഞ്ഞത് വലിയൊരനുഭവമായി ഞാൻ കരുതുകയാണ്. അവർ എനിക്ക് പകർന്നുനൽകിയ പ്രോത്സാഹനം വളരെ നന്ദിയോടുകൂടി

ഞാൻ സ്മരിക്കുകയാണ്. ഞാൻ ഈ 50 വർഷവും ഒരു രാഷ്ട്രീയ വിദ്യാർത്ഥിയെപ്പോലെ വായിച്ചും പഠിച്ചും നിയമസഭാ നടപടികൾ കണ്ടും കേട്ടും വളർന്നുവരികയാണുണ്ടായത്. ഒരു നിയമസഭാ സാമാജികന്റെ കൃത്യനിർവ്വഹണത്തിനപ്പുറം എനിക്കൊരു ചാരിതാർത്ഥ്യമുള്ളത്, ഞാൻ ഒരു വ്യക്തിയെപ്പോലും നൊമ്പരപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ല, തൊട്ടുനോവിച്ചിട്ടില്ല എന്നതാണ്. ഒരാളെപ്പോലും വ്യക്തിപരമായി ആക്ഷേപിക്കുവാൻ ഞാൻ ഈ സഭാതലം ഒരിക്കലും ഉപയോഗിച്ചിട്ടില്ലായെന്നുള്ളതിൽ എനിക്ക് വലിയ ചാരിതാർത്ഥ്യമാണ്. ഞാൻ ഒരിക്കൽക്കൂടി എന്റെ നന്ദി എല്ലാവർക്കും പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നു. ബഹുമാനപ്പെട്ട സ്പീക്കർക്കും മുഖ്യമന്ത്രിക്കും പ്രതിപക്ഷ നേതാവിനും കക്ഷിനേതാക്കൾക്കുമെല്ലാമുള്ള നന്ദി ഞാൻ ഒരിക്കൽക്കൂടി പ്രകാശിപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു. നിങ്ങളുടെ എല്ലാവരുടെയും അനുഗ്രഹം എനിക്കുണ്ടാകണമെന്ന് വീണ്ടും ഞാൻ പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു. നമസ്കാരം.

Mr. Speaker: Thank you, thank you.